

**БІЛЬШЕ ПРО КОРОНАВІРУС
ВІД ДЕВІДА ШУКМАНА:
ЗАГАДКА "ТИХИХ НОСІЇВ"
БЕЗ СИМПТОМІВ**

У міру того, як коронавірус шириться світом, науковці все більше дізнаються про його дивну й небезпечну поведінку. У багатьох хворих спостерігався кашель, зникало відчуття смаку і запаху, підвищувалася температура, тоді як в інших - хвороба ніяк себе не проявляла, і вони навіть не здогадувалися, що є носіями Covid-19.

Дослідники кажуть, що необхідно зрозуміти, як багато людей хворіє без симптомів, і чи дійсно пандемію підживлюють так звані "тихі поширювачі".

Коли 19 січня в одній з церков Сингапуру зібралися парафіяни, ніхто й подумати не міг, що це матиме глобальні наслідки для поширення коронавірусу.

Недільну проповідь за традицією прочитали мандаринською китайською. Серед присутніх було подружжя, яке вранці прибуло з Китаю.

Гості виглядали цілком здоровими, і ніхто й подумати не міг, що вони є носіями інфекції. На той момент вважали, що обов'язковим симптомом коронавірусу є постійний кашель, і що саме таким шляхом передається інфекція.

Немає симптомів - немає й інфекції, вважали тоді.

Китайці невдовзі залишили церкву, але дуже швидко справа набула сумних обертів. Вже 22 січня жінка захворіла, а за два дні зліг її чоловік. Це ні в кого не викликало особливого подиву, адже вони прилетіли з міста Ухань - епіцентру коронавірусу.

Однак наступного тижня без очевидних причин захворіли троє сингапурців - це були перші, на той

момент найзагадковіші, випадки зараження в країні. Розслідування причин їхньої хвороби допомогло виявити нові й дуже тривожні подробиці того, як коронавірус так успішно знаходив собі нових жертв.

"Мисливці за вірусом"

"Ми були дуже здивовані, - зізнається керівник відділу інфекційних захворювань при міністерстві охорони здоров'я Сингапуру, доктор Вернон Лі. - Люди, які не знали одне одного, захворіли без жодних симптомів".

Ці нові випадки не вписувалися в картину того, що тоді було відомо про Covid-19.

Тому доктор Лі разом зі своїми колегами, за допомогою поліції і спеціальних "мисливців за вірусом" почав розслідування, створюючи детальну карту того, коли і де перебували інфіковані. Цей процес отримав назву "виявлення контактів", і зараз його активно застосовують у Великій Британії та в багатьох інших країнах. Процес полягає у виявленні всіх причетних до спалаху хвороби з метою її викорінення.

*На початку пандемії
Сингапур вважали
блискучим прикладом
боротьби з поширенням
корона вірусу*

Лише за кілька днів учасники розслідування опитали 191 парафіянина тієї самої церкви і з'ясувати, що 142 з них відвідали службу в неділю. Так само швидко з'ясували, що двоє хворих сингапурців були на службі разом з китайським подружжям.

"Вони могли розмовляти, обмінюватися рукоштовпаннями під час тієї служби", - говорить доктор Лі.

Це був важливий крок у розслідуванні, який міг пояснити, як передавалася інфекція. Але залишалось незрозумілим: як могли передати вірус китайці, якщо на той момент не мали жодних симптомів захворювання.

Залишалася без відповіді й значно складніша загадка. Підтвердили хворобу у ще однієї жінки, яка, однак, на тій церковній службі не була. Щоправда, до церкви того дня вона все ж ходила, тільки трохи пізніше. І вчені не могли збагнути, як вона могла підхопити вірус?

Докази, яких ніхто не очікував

У пошуках доказів вивчили записи камер спостереження, зроблені тієї неділі. І з'ясували дещо зовсім несподіване. Виявилось, що інфікована жінка, яка відвідала церкву вже після того, як звідти пішли китайці, сиділа на тому самому стільці, який за кілька годин до цього займав хтось з подружжя.

З'ясувалося, хоч чоловік і дружина не мали жодних симптомів захворювання і почувалися нормально, вони все ж були носіями вірусу. Можливо, вірус перейшов на стільці з їхніх пальців

або виділився під час дихання - достеменно невідомо. Однак наслідки виявилися найсерйознішими.

Коли доктор Лі порівняв всі докази, то мав лише одне пояснення: вірус передавали люди, які були інфіковані, але не усвідомлювали цього. Це відкриття мало велике значення для всього світу, адже до цього часу всі рекомендації щодо коронавірусу зводилися до того, щоб розпізнавати симптоми у себе і оточення.

Але якщо вірус поширюється і без симптомів, тихо і непомітно, то як взагалі можна зупинити це захворювання?

"Щоразу, коли ви робите наукове відкриття, хочеться вигукнути "Еврика!" Ви розумієте, що завдяки важкій праці окремих людей і цілих колективів, ви усвідомили щось дуже важливе", - згадує доктор Лі.

Передсимптомне інфікування

А відкриття полягало у так званому "передсимптомному інфікуванні" - коли людина ще не знає, що є носієм хвороби, тому що кашель, температура та інші класичні симптоми у неї ще не з'явилися.

*Коли в Сингапурі
вирішили, що взяли
коронавірус під
контроль, кількість
інфікованих знову
почала рости*

Нове дослідження показало, що за добу-дві до появи ознак хвороби люди вже можуть бути носіями. Це, можливо, найбільш небезпечний період.

Потенційно це дуже важливий фактор, оскільки щойно ви усвідомите, що захворіли, всіх, хто був з вами у близькому контакті, можна попередити про необхідність самоізоляції.

Тобто ізоляцію можна забезпечити під час фази зараження, коли симптоми ще не проявилися. Втім, питання про те, як хвороба може поширюватися без кашлю, під час якого у повітря проникають віруси, залишається відкритим.

Одна з версій полягає в тому, що інфікування може відбутися під час розмові та просто під час дихання. Якщо вірус репродукується у верхніх дихальних шляхах, то цілком можливо, що частина вірусів виділяється з кожним видихом. І всі, хто є поблизу, особливо у закритому приміщенні, можуть легко заразитися.

Ще одна потенційна можливість поширення - через дотик. Вірус може потрапити вам на руки, коли ви торкаєтесь інфікованої людини або ручки дверей - або під час служби в церкві. Яким би не був шлях зараження, люди втрачають пильність, коли не підозрюють про можливість підхопити хворобу.

У деяких симптоми не проявляються взагалі

Це ще більш загадковий сценарій, і науковці поки не мають відповіді на це. Адже одна справа - знати, що люди можуть бути носіями без симптомів, і зовсім інша - коли люди хворіють, але симптоми так і не проявляються.

Таке інфікування називають безсимптомним, оскільки людина є носієм, але при цьому не хворіє. Одним з найбільш яскравих історичних прикладів вважають куховарку-ірландку, яка працювала в Нью-Йорку на початку минулого століття.

У всіх родин, куди Мері Маллон наймалася куховарити, люди хворіли на тиф, і щонайменше три людини померли від цієї хвороби. При цьому сама Мері залишалася абсолютно здоровою.

Зрештою зв'язок між хворобою і куховаркою встановили, вона виявилася носієм інфекції, хоч сама залишалася здоровою. Преса охрестила її "тифозною Мері", а влада відправила жінку на карантин на віддалений острів, де вона провела 23 роки до своєї смерті 1938 року.

Ні в чому не можна бути впевненим

23-річна медсестра Амелія Пауелл була вражена, коли дізналася, що є безсимптомним носієм інфекції. Коли лікар зателефонував їй, щоб повідомити результати аналізів, вона саме

працювала в палаті кембриджської клініки Адденбрука.

Амелія почувалася нормально і вважала, що у повній безпеці, оскільки під час роботи з пацієнтами з Covid-19 користувалася індивідуальними засобами захисту. Однак вся її впевненість вмить зникла, коли аналізи дали позитивний результат.

"Відчуття було таке, ніби мені повідомили про смерть близької людини, це було щось нереальне. Я подумала, що цього не може бути, тільки не зі мною, адже зі мною все гаразд", - згадує Амелія.

Їй довелося негайно піти з роботи і самоізолюватися вдома.

**Девід Шукман
Науковий редактор BBC**